

Kære alle,

De to unge, mørklødede piger med hestehaler er smukke og meget veludstyrede. De standser 2 jævnaldrende arabiske mænd til det der i en anden tid og en anden verden ville have været en flirt. Den ene er udstyret med en UZI maskinpistol og den anden med en lille computer. Men det mest gysende er det blik, pigens med UZI'en sender til de unge mænd, da hun beder om deres ID-papirer: Øjnene er kolde som på en daggammel død fisk - et blik jeg efterhånden har observeret flere gange på gaderne i Jerusalem og som kan få det til at løbe koldt ned ad ryggen.

Efter check af ID skal araberne vende lommerne og løfte op i jakken/trøjen - pigens med UZI'en står på et skridts afstand og de døde fiskeøjne røber intet i de 2-3 minutter, forhøret varer, mens drengene tilsyneladende forklarer deres uskyldige ærinde i området. Allerede på vejen ad Jaffa gaden til vor lejlighed så vi dette optrin for første gang. Efter nogle dage blev tilstedeværelsen af svært bevæbnet politi på alle strategiske pladser dog en del af bybilledet - og politiet, hvor vel halvdelen er kvinder, tager det tilsyneladende også afslappet og stiller sig gernetil rådighed for foto-grafering.

Hvad vi også bemærkede, allerede inden vi havde fået nøglerne til lejligheden, er der overdrevne antal forretninger, caféer og boder med store og farverige opstillinger af kager - især dem Benthe kalder "Berlinere", der ligner fastelavnsboller - og som hun har testet grundigt.

Men herefter tog vi fat på udforskningen af den gennem alle tider forjættede og omstridte gamle by. Jerusalems historie går tilbage til de tidligste beretninger fra Det Gamle Testamente, hvor hebræernes grundlægger, Abraham, blev testet af Gud, som beordrede ham til at ofre sin søn, Isak, på Tempelbjerget. Næppe noget sted på jorden er mere omstridt end netop denne lille plet. Der er i dag kun et lille stykke mur tilbage af det oprindelige tempel, Grædemuren, hvor jøderne begræder ødelæggelsen af templet bygget af Kong Salomon for ca. 3000 år siden - dette sagnomspundne tempel med guld, sølv og cedertræ - samt elfenben modtaget fra dronningen

af Saba. Også Pagtens Ark med Moses' stentavler med de 10 bud blev bragt dertil.

For muslimerne er det stedet, som profeten Mohammed besøgte i en drøm, og hvor den guldbelagte Klippemoske er blandt de helligste steder.

Og alle tre religioner er enige om, at Messias en dag vil genopstå fra Tempelbjerget.

Klippemoskeen dominerer absolut Jerusalems skyline, men den kunne vi desværre ikke besøge. Til gengæld var jeg et par gange nede ved Grædemuren - iført jødernes lille kalot, yarmulken, der uddeles ved indgangen. I sprækkerne mellem de store gamle sten er sammentrykt papir med bønner fra de jøder, der tror at bønner dermed har en større chance for at blive opfyldt. Ortodokse jøder i store sorte frakker, sort hat og slangekrøller foran ørerne vugger rytmisk frem og tilbage medens de reciterer deres bønner. I gadebilledet er de også iøjnefaldende - og det er lidt pudsigt at se, når de kommer i sidste øjeblik til en grøn fodgængerovergang og vinden blæser deres frakkeskøder og slangekrøller, mens de løber over vejen.

Vi har naturligvis også besøgt Gravkirken, som ligger det sted på Golgata, hvor Jesus skulle være blevet korsfæstet, død og genopstået. Den traditionelle fredags procession ad Via Dolorosa - vejen hvor Jesus skulle være gået med korset - var aflyst pga de mange andre ceremonier i anledning af julen. Vi gik selv turen, som i dag en lang række af souvenirboder, og så da også i kirken nogle enkelte pilgrimme med stearinlys i den ene hånd og biblen i den anden, mens de andagtsfulde læste bønner op ved betydningsfulde steder i kirken.

Så tog vi til Betlehem for at se Fødselskirken, hvor der virkelig var trængsel. Betlehem ligger på Vestbredden, altså grænsen fra 6-dages krigen i 1967, hvor Israel erobrede området fra Jordan, og er nu under palæstinensisk selvstyre. På vej dertil så vi den lange mur, som er bygget for at forebygge terrangreb, og ved tilbagerejsen skal der vises legitimation ved "grænseovergangen".

Vi oplevede det samme, da vi tog bussen til Nablus, hvor vi brugte en dag på at gå rundt i den hyggelige gamle by. Lige udenfor bymuren så vi et fint gammelt hus, hvor vi kiggede ind - og med sædvanlig arabisk gæstfrihed blev vi straks inviteret indenfor af - viste det sig - sæbefabrikens ejer. Her laver de håndsæbe på samme måde, som man har gjort i generationer: lokal olivenolie, vand og soda hældes i et stort kar, der opvarmes fra bunden i 5 dage. Derefter håndskæres massen i små blokke, der stables i 2 m høje meget dekorative koniske tårne, hvor de står i 2 måneder til tørring. Ved første øjekast minder de om moskeen i Bobo-Dioulasso i Burkina

Faso, som jeg besøgte for nogle år siden.

Som formentlig de eneste turister i Nablus var det skønt at gå rundt blandt de rare mennesker i souk'en, der gerne ville snakke. Vi smagte på den lokale specialitet, kanafe, som Nablus er berømt for: På et ca. 1 m stort rundt metal-kagefad fordeles nænsomt groft formalet semulje, hvorefter der hældes

smuldret ost ovenpå. Så mere semulje og nødder, hvorefter pladen sættes over et stort gasblus. Når den er bagt, hældes honning eller sirup ovenpå - og ved disse butikker står der som regel en stor flok i og udenfor butikken og guffer en slice kanafe på et stykke papir i sig.

Den 24. December tog vi en bus til den sydligste del af det Døde Hav. Mens et fugtigt lavtryk nærmede sig Jerusalem, der ligger i 900 m højde, befandt vi os nu 400 m under havets overflade med 25° varme og blå himmel. For børnene var det en underlig og sjov fornemmelse, at de bare kunne lægge sig på ryggen og flyde i det saltholdige vand. De fandt også mange store krystallignende saltklumper - ligesom dem de sælger i souk'en i små poser.

En dag gik jeg alene en power-walk med 8-årige Oliver, hvor vi besøgte de sidste steder på min liste:

Zions Port med huset, hvor Jesus havde den sidste nadver.

Kong Davids grav, som er et helligt sted får både kristne og jøder.

Oliebjerget, som ifølge stærkt troende er det optimale sted at blive begravet, så man kan være blandt de første til at genopstå på Dommedag, når Messias vender tilbage. De bedste pladser siges at sælges for \$100.000.

Getsemene Have med de gamle oliventræer med enormt tykke stammer og en smule friske grønne grene, som siges at være de samme, som Jesus måske har siddet under,

Kirken for alle Nationer, bygget på stedet, hvor Jesus menes at have bedt natten igennem inden han blev forrådt.

Religiøs eller ej - det er spændende at være så tæt på en vigtig del af verdens kulturhistorie.

Efter 6 oplevelsesrige dage fortsatte vi i går sydpå til Eilat ved Det Røde Hav. Vi har i dag været på stranden og snorklet blandt farverige fisk og flotte koraller. Lige nu sidder vi i vores store gårdhave, hvor den nedgående sol maler bjergene i Jordan på den anden side af bugten helt røde. Længere ude kan vi se Saudi Arabien og på modsatte side Ægypten.

Over en flaske fremragende israelsk rødvin går vi nu i gang med at planlægge menuen til i morgen, Nytårsaften.

Luka på Det Døde Hav

Vi ønsker jer alle et Godt Nytår.

Søren